

GK-014016

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) Examination

March / April - 2019

BA00E415 : Sociology

(Social Demography) (Elective Course-I)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1 વસ્તીશાસ્ત્રીય ખ્યાલ તરીકે જન્મદર અને મૃત્યુદરની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

1 સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેનું કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો.

2 વસ્તીશાસ્ત્રીય માહિતીના સ્રોત તરીકે 'નેશનલ સેમ્પલ સર્વે' (રાષ્ટ્રીય નિદર્શ મોજણી) (NSS) અને 'સેમ્પલ રજિસ્ટ્રેશન સિસ્ટમ (SRS) સમજાવો. 14

અથવા

2 વસ્તીશાસ્ત્રીય માહિતી મેળવવાની દશ વાર્ષિક વસ્તીગણતરી સ્રોતની ચર્ચા કરો.

3 વસ્તી અંગેનો માલ્યાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14

અથવા

3 ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત જણાવો.

4 ભારતમાં વસ્તીનીતિની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

4 કુટુંબનિયોજનનો અર્થ આપી, કુટુંબનિયોજનનાં લક્ષણો જણાવો.

5 સૂચના પ્રમાણે લખો : 14

(a) ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) _____ સામાજિક વિજ્ઞાન છે. (વસ્તીશાસ્ત્ર, ભૌતિકશાસ્ત્ર, રસાયણશાસ્ત્ર)

- (2) વસ્તી ગણતરી એ _____ કક્ષાની પૂર્ણ ગણતરી છે.
(રાજ્ય, દેશ, આંતરરાષ્ટ્રીય)
- (3) _____ એટલે વસ્તીનું કદ.
(વસ્તીનું બંધારણ, વસ્તીની સંખ્યા, વસ્તીની ગીચતા)
- (4) દશ વાર્ષિક વસ્તી ગણતરીને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
(નોંધણી, સર્વે, સેન્સસ)
- (5) મૃત્યુદર પ્રત્યેક _____ ની વસ્તી દીઠ ગણવામાં આવે છે.
(100, 1,000, 10,000)
- (6) સૌથી વધુ વસ્તી _____ દેશમાં જોવા મળે છે.
(ભારત, ચીન, રશિયા)
- (7) ભારતમાં વસ્તીનીતિનો પ્રારંભ _____ વર્ષમાં થયો.
(1975, 1977, 1976)

(b) જોડકાં જોડો :

A	B
(1) વસ્તીશાસ્ત્રના પિતા	(a) 1951
(2) જેન્ડર	(b) કોલ અને હુવર
(3) એમ્યુમરેટર્સ	(c) વાઈટલ રજિસ્ટ્રેશન
(4) કુટુંબ નિયોજનની શરૂઆત	(d) સ્ત્રી-પુરુષ
(5) વસ્તી સંક્રાંતિનો સિદ્ધાંત	(e) એડવિન કેનન
(6) જન્મ મરણની નોંધણી	(f) રોબર્ટ માલ્થુસ
(7) ઈષ્ટ વસ્તીનો સિદ્ધાંત	(g) વસ્તીગણક

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) All questions carry equal marks.

- 1 Discuss of birth rate and death rate according to the concept of demography. 14

OR

- 1 What is Social Demography ? Discuss its study field.
- 2 Explain : National Sample Survey (NSS) and Sample Registration System as source of information of demography. 14

OR

- 2 Discuss the source of decennial population census of data for human population.
- 3 Explain the Malthus theory of population. 14

OR

- 3 State the theory of optimum population.
- 4 Discuss India's population policy. 14

OR

- 4 Explain the meaning of family planning and state characteristic of family planning.
- 5 Do as directed : 14
- (a) Fill in the Blanks :
- (1) _____ is a Social Science. (Demography, Physics, Chemistry)
  - (2) Census is the perfect counting at the _____ level.
(State, National, International)
  - (3) _____ is size of population.
(Composition of population, Number of population, Density of population)

- (4) Ten years counting population is known as _____.
(Registration, Survey, Census)
- (5) Death rate is considered per _____ population.
(100, 1000, 10000)
- (6) Maximum population is found in _____.
(India, China, Russia)
- (7) In _____ year the population policy was emerged in India.
(1975, 1977, 1976)

(b) Match the columns : A with B

A	B
(1) Father of Demography	(a) 1951
(2) Gender	(b) Koll and Hoover
(3) Amumerators	(c) Vital Registration
(4) The beginning of family planning	(d) Female-Male
(5) Theory of Demographic Transition	(e) Advin Kenon
(6) Birth-Death registration	(f) Robert Malthus
(7) Theory of optimum population	(g) Calculator of population.
